

Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16912>

Özet

Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanteri (AFDE), gebelik süreci boyunca kadınların günlük yaşam aktivitelerinde (GYA) deneyimledikleri fonksiyonel kısıtlılıklar ve statülerini değerlendirmek üzere uyarlanmış psikometrik bir ölçektir. Bu envanter, gebelikten sonraki fonksiyonel statü kavramını esas alarak, bireyin ev içi, sosyal, mesleki ve kişisel bakım gibi altı temel alandaki ilevselliklerini kapsamlı bir şekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. AFDE'nin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2014 yılında Özkan ve arkadaşları tarafından tamamlanmıştır, bu da ölçeğin Türk popülasyonunda kullanıma uygunluğunu göstermektedir. Ölçek, toplam 44 madde ve altı faktörlü bir yapıya sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Antepartum, Gebelik, Fonksiyonel Durum, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Yapı Geçerliliği, Doğum Öncesi Dönem.

Yazarlar

Özkan, S., Demirhan, H., Çınar, F. Ö., Sevil, Ü., ve Alataş, E.

Amaç

Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanterinin (AFDE) temel amacı, gebelik dönemindeki kadınların fiziksel ve psikososyal durumlarında meydana gelen değişikliklerin günlük fonksiyonel durum üzerindeki etkilerini standart ve objektif bir araçla belirlemektir. Bu ölçüm aracı, gebelerin hangi yaşam alanlarında (örneğin ev içi, sosyal katılım, öz bakım) zorluk yaşadığını tespit ederek, sağlık uzmanlarının bireyselleştirilmiş bakım ve müdahale planları geliştirmesine olanak tanır.

Ölçek, gebelik ilerledikçe artabilecek fonksiyonel beklilik düzeylerini izlemek ve risk altındaki gebeleri erken dönemde belirlemek için tasarlanmıştır. Türkçe uyarlaması, kültürlerarası farklılıklar dikkate alarak ölçeğin Türkiye'deki gebeler arasında güvenle kullanılabileceğini sağlamıştır.

Yapı

AFDE, gebelik döneminde fonksiyonel statüyü ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçeğin teorik çerçevesi, fonksiyonel statünün sadece fiziksel yeterlilikten ibaret olmadığını, aynı zamanda sosyal rollerin ve kişisel sorumlulukların yerine getirilme kapasitesini de içerdiğini varsayar. Ölçek, fonksiyonel statü kavramının altı ana boyutunu kapsamaktadır.

Bu alt? boyut, gebelik sürecindeki bir kad?n?n günlük ya?amdaki temel faaliyetlerini ve sorumluluklar?n? yans?tmaktadır:

Ev ?çi Faaliyetler

Sosyal ve Toplumsal Faaliyetler

Çocuk Bak?m? Faaliyetleri

Öz Bak?m Faaliyetleri

Mesleki Faaliyetler

E?itim Faaliyetleri

Geçerlik

AFDE'nin Türkçe uyarlamas? için yap? geçerlili?inin de?erlendirilmesi, ölçe?in alt ölçek yap?s?n?n incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Yap?lan analizler, ölçe?in gebelikten sonra fonksiyonel statü ifadesini alt? farklı boyutta ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermiştir.

Bu çal??ma, ölçe?in teorik yap?s?n? destekler nitelikte olup, belirlenen alt? boyutun (ev içi, sosyal ve toplumsal, çocuk bak?m?, öz bak?m, mesleki, ve e?itim faaliyetleri) gebelikteki fonksiyonel k?s?tlilikler? temsil etme yeterlili?ini do?rulam??tır. Elde edilen bulgular, AFDE'nin amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde geçerlili?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

AFDE'nin güvenilirlik çal??malar?, zamana kar?? tutarlılı??n incelenmesi amacıyla test-tekrar test yöntemine dayand?r?lm??tır. Bu analizler, ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde istikrarlı oldu?unu ortaya koymuştur.

Toplam AFDE puan? için belirlenen test-tekrar test güvenilirli?i katsay?s? 0.99 gibi oldukça yüksek bir de?erde rapor edilmiştir. Alt ölçekler baz?nda yap?lan incelemelerde ise güvenilirlik katsayılar?n?n 0.73 ile 0.98 aras?nda de?i?ti?i tespit edilmiştir. Bu geni? aralık, ölçe?in tüm alt boyutlar?n?n da kabul edilebilir düzeyde güvenilir ölçümler sa?lad???n? kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanteri, psikometrik aç?dan incelendi?inde 44 maddeden ve alt? faktörden olu?an bir yap?ya sahiptir. Bu alt? faktörlü yap?, ölçe?in yap? geçerlili?i çal??malar?nda do?rulanm??tır.

Faktörler, gebelik sürecindeki fonksiyonel statünün ayr??m??, ancak ili?kili boyutlar?n? temsil eder. Ölçe?in çok faktörlü do?as?, klinisyenlerin ve ara?t?rmacılar?n, gebelerin fonksiyonel durumundaki bozulmalar? genel bir skor yerine, spesifik ya?am alanlar?na göre de?erlendirmesine

olanak tanır. Bu, müdahale stratejilerinin daha hedef odaklı geliştirilmesini sağlar.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Envanteri

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Gebeler (Kadınlar)

Yaş Grubu: Yetişkin (Doğurganlık çağındaki kadınlar)

Popülasyon Detayları: Gebelik döneminde olan ve doğum öncesi fonksiyonel durumlarının değerlendirilmesi gereken kadınlar.

Test Metodolojisi: Ölçek toplam 44 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme, 3'lü Likert tipi bir ölçek kullanılarak yapılmaktadır (1'den 3'e kadar puanlama). Yüksek puanlar genellikle daha iyi fonksiyonel durumu veya daha az kaygıyı işaret eder.

Anahtar Kelimeler

AFDE, Gebelik, Antepartum Dönem, Öz Bakım, Yaşam Kalitesi, Güvenilirlik, Geçerlilik, Psikometri, Fonksiyonel Kaygı Ölçeği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sevgi Özkan

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: sozkan@pau.edu.tr

Yazın Adresi: Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye (Sorumlu yazarın kurumsal bilgileri temel alınmıştır.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2014 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri konusunda sorumlu yazar Sevgi Özkan ile (sozkan@pau.edu.tr) iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Bu çal??man?n orijinal PDF doküman? a?a??daki adresten indirilebilir: antepartum-donem-fonksiyonel-durum-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Özkan, S., Demirhan, H., Ç?nar, ?. Ö., Sevil, Ü., ve Alata?, E. (2014). Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanterinin geçerlilik güvenilirlik çal??mas?. *Pamukkale T?p Dergisi*, 7(2), 125-130.

Antepartum Dönem Fonksiyonel Durum Envanterinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemi?tir; sadece ölçe?in 44 maddeden olu?tu?u bilgisi mevcuttur. Ölçek maddeleri ve detayl? uygulama yönergeleri için lütfen Özkan ve arkada?lar?n?n (2014) orijinal bilimsel makalesine ba?vurunuz.